

A woman in a white, sleeveless, floor-length dress stands in profile, looking out a window. She is holding the edge of a heavy, brown curtain. The light from the window is bright, creating a silhouette effect on her. The background is dark, suggesting an interior room.

Colleen McCullough

ROMANO „ERŠKĖČIŲ PAUKŠČIAI“ AUTORĖ

MISALONGIO
MOTERYS

TYTO ALBA

Colleen McCullough

MISALONGIO MOTERYS

ROMANAS

Iš anglų kalbos vertė
Kristina Miliūnienė

VILNIUS 2012

Autorės pastaba

Skaitytojams, pastebėjusiems, kad vietovardyje Misalongis rašoma *a*, bet ne *o*, kaip dabar laikoma teisinga, noriu paaiškinti – čia aprašomų įvykių laikotarpiu labiau įprasta buvo senoji forma su *a* raide.

– Ar nepasakysi man, Oktavija, kodėl mums taip nesiseka ir jokių permainų į gera? – paklausė ponja Druzila Rait savo sesers ir atsidūsėjusi pridūrė: – Reikės perdengti stogą.

Panelės Oktavijos Herlingford rankos nusviro į sterblę, ji liūdnei palingavo galvą ir taip pat atsiduso.

– O varge! Ar tikrai?

– Denis dėl to neabejoja.

Jūdviejų sūnėnas Denis Herlingfordas miestelyje turėjo ūkinių prekių krautuvę ir sėkmingai vertėsi vandentiekio darbais, tad jo žodis tokiais klausimais buvo neginčijamas.

– Ir kiek tas naujas stogas kainuos? Ne jau būtina perdengti visą? Ar neužtektų pakeisti prasčiausius lakštus?

– Denis sako, nelikę nė vieno skardos lakšto, kurį vertėtų išsaugoti, tad, deja, veikiausiai prireiks kokių penkiasdešimties svarų.

Stojo niūri tylą, abi seserys suko galvas ieškodamos, kur gauti reikiamų lėšų. Jiedvi sėdėjo greta ant ašutais kimštos sofos, kurios geriausios dienos praėjo taip seniai, kad niekas jų nė neprisiminė. Ponja Druzila Rait labai smulkiai ir itin kruopščiai siuvinėjo kiauraraščiu drobės kraštelį, o panelė Oktavija Herlingford darbavosi vąšeliu, ir po juo kyburiuojantis nėrinys buvo toks pat dailus kaip sesers siuvinys.

– Galėtume pasinaudoti tais penkiasdešimčia svarų, kuriuos tėvas padėjo man į banką, kai gimiau, – pasiūlė trečioji moteris kambaryje, susirūpinusi, kaip atlyginti už tai, kad nesutaupė nė penso iš pinigų už kiaušinius ir sviestą. Ji taip pat darbavosi sėdėdama ant žemos taburetės, pynė nėrinius su šaudykle iš nebalintų lininių siūlų kamuolėlio, o jos pirštai judėjo taip įgudę, kad nereikėjo apie tą darbą nei galvoti, nei į jį žiūrėti.

– Dėkui, bet nereikia, – atsakė Druzila.

Taip tą penktadienį ir baigėsi vienintelis pokalbis per visą dviejų valandų rankdarbių popietę, nes netrukus prieškambario laikrodis ėmė mušti keturias. Ore tebevirpant paskutiniam dūžiui visos trys moterys vedamos įpročio automatiškai padėjo rankdarbius šalin: Druzila siuvinį, Oktavija mezginį, o Misė nėrinius. Kiekviena sudėjo saviškius į visiškai vienodus pilkos flanelės virvele užtraukiamus maišelius, o šiuos sustatė į nudrengtą raudonmedžio spintelę po langu.

Įprastinė tvarka niekada nesikeisdavo. Ketvirtą baigdavosi dviejų valandų darbeliai prastesniojoje svetainėje ir prasidėdavo kiti dviejų valandų trukmės darbai, jau kitokie. Druzila sėsdavo prie fisharmonijos, savo vienintelės brangenybės ir vienintelio malonumo, o Oktavija su Mise keliaudavo į virtuvę virti vakarienės ir imtis ruošos.

Kai jos įstrigo tarpduryje tartum trys vištos, nebežinančios, kokia tvarka lesti, buvo nesunku pastebėti, kad Druzila ir Oktavija – seserys. Abi buvo labai aukštos ir pailgais kaulėtais anemiškai blyškiais veidais, bet Druzila atrodė sveikai stambi ir tvirta, o Oktavija smulkutė ir pakumpusi nuo ilgalaikės kaulų ligos. Misė buvo beveik tokia pat aukšta, bet,

palyginti su penkių pėdų ir dešimties colių tetos ir šešių pėdų motinos ūgiu, tik penkių pėdų ir septynių colių. Daugiau niekuo į jas nepanėšėjo, nes buvo labai tamsaus gymio, plokščia krūtine, o tiedvi labai šviesios, pilnos, ji – smulkių veido bruožų, o jos stambių.

Virtuvė, didelė ir skurdi, buvo už apytamsio prieškambario, jos rudai dažytos medinės sienos dar labiau pabrėžė niūrią aplinką.

– Mise, prieš eidama paskinti pupų nuskusk bulves, – paliepė Oktavija, juosdamasi plačią rudą prijuostę, saugančią rudą suknelę nuo maisto gaminimo pavojų.

Kol Misė skuto tris bulves, kurių, jos manymu, turėjo užtekėti, Oktavija pažarstė žarijas, rusenančias didelės – per visą virtuvės kaminą – juodos geležinės viryklės pakuroje, tada pridėjo dar malkų, atitraukė sklendę, kad geriau trauktų, ir užkaitė virti didelį geležinį virdulį. Tai nuveikusi nuėjo į podėlių paimti avižinių kruopų rytdienos pusryčių košei.

– O kad jas kur galas! – sušuko pasirodžiusi po minutėlės su rudu popieriniu maišeliu, pro kurio dugno kampas pabiro ir ant grindų pažiuro avižinės kruopos tarsi purios snaigės. – Tik pasižiūrėk! Pelės!

– Neimkit į galvą, šįvakar paspėsiu pelėkautus, – pasakė Misė ne itin susidomėjusi, sumetė bulves į nedidelį puodą su vandeniu ir įbėrė žiupsnelį druskos.

– Pelėkautai tau rytoj ant stalo pusryčių nepadės, todėl teks prašytis motinos, kad leistų pabėgėti pas dėdę Maksvelą nupirkti avižinių kruopų.

– Ar negalėtume nors kartą be jų išsiversti? – Misė avižų nemėgo.

Aš esu sena pana! Tai baisiausia lemtis, tekusi kęsti moteriai, nes ją dar apsunkina skurdas ir grožio stoka. Jei man būtų tekusi viena iš tų blogybių, koks nors vyras panorėtų mane vesti, bet kentėti abi kartu reiškia būti nepageidaujamai. Tačiau aš žinau, jei tik galėčiau apeiti šiuos trūkumus, suteikčiau vyrui daug daugiau nei kitos moterys, nes joms nėra reikalo stengtis.

Rašytoja Colleen McCullough (Kolin Makalou; g. 1937 m.) – viena žymiausių visų laikų australių. Jai suteiktas Australijos nacionalinės vertybės titulas.

Milijoniniais tiražais visame pasaulyje leidžiamų „Erškėčių paukščių“, „Prisilietimo“ autorės knyga „Misalongio moterys“ mus vėl sugrąžina į atšiaurią ir rūsčią XX a. pradžios Australiją, miestelį keistu Bairono vardu, kuriame viskas priklauso Herlingfordų šeimai. Ten gyvena trys moterys, iš paskutiniųjų besistengiančios sudurti galą su galu: Oktavija, sesuo Druzila ir jos duktė Misė. Karštas Bairono gerbėjas Misės prosenelis įkūrė poeto vardu pavadintą miestą. Misalongio sodyba įvardyta vietos, kur lordą Baironą ištiko per ankstyva mirtis, garbei. Romantiška? Trisdešimt trejų Misei Rait – visai ne. Nes amžinoji ruda suknelė Misei ir kasdienis, ir šventinis drabužis, o vienintelė prošvaistė – draugystė su bibliotekininke Una ir romanai, kuriuos Misė aistringai skaito. Tačiau vieną dieną miestelyje atsiranda nepažįstamas, tiesiog kunkuliuojantis energija. Ir viskas ima virsti aukštyn kojomis: jis sujaukia ne tik Misės mintis, bet ir miestelio gyvenimą. Pasirodo, Misė – ne tokia jau pilka pelytė, o gyvenimas gali būti visiškai kitoks, jei tik moki svajoti ir turi pakankamai drąsos tas svajones įgyvendinti. Kartais reikia nerti į meilę kaip į akvarą ir pažiūrėti, kas iš to išeis.

„Misalongio moterys“ – romanas, kupinas ir romantikos, ir aistros, ir ironijos. Kaip saldinių dėžutė, kurią atidarius norisi sušveisti vienu prisėdimu.

ISBN 978-9986-16-880-5

www.tytoalba.lt